

ZAVRŠNI RADOVI NA RESTAURACIJI ŽUPNE CRKVE SV. NIKOLE

Pazinskim freskama restauratori vraćaju njihovu izvornu ljepotu

Projekt restauracije pazinskih fresaka započeo je 2010. i 2011. izradom dokumentacije zatečenog stanja i čišćenjem slikanog sloja prizora "Navještenja"

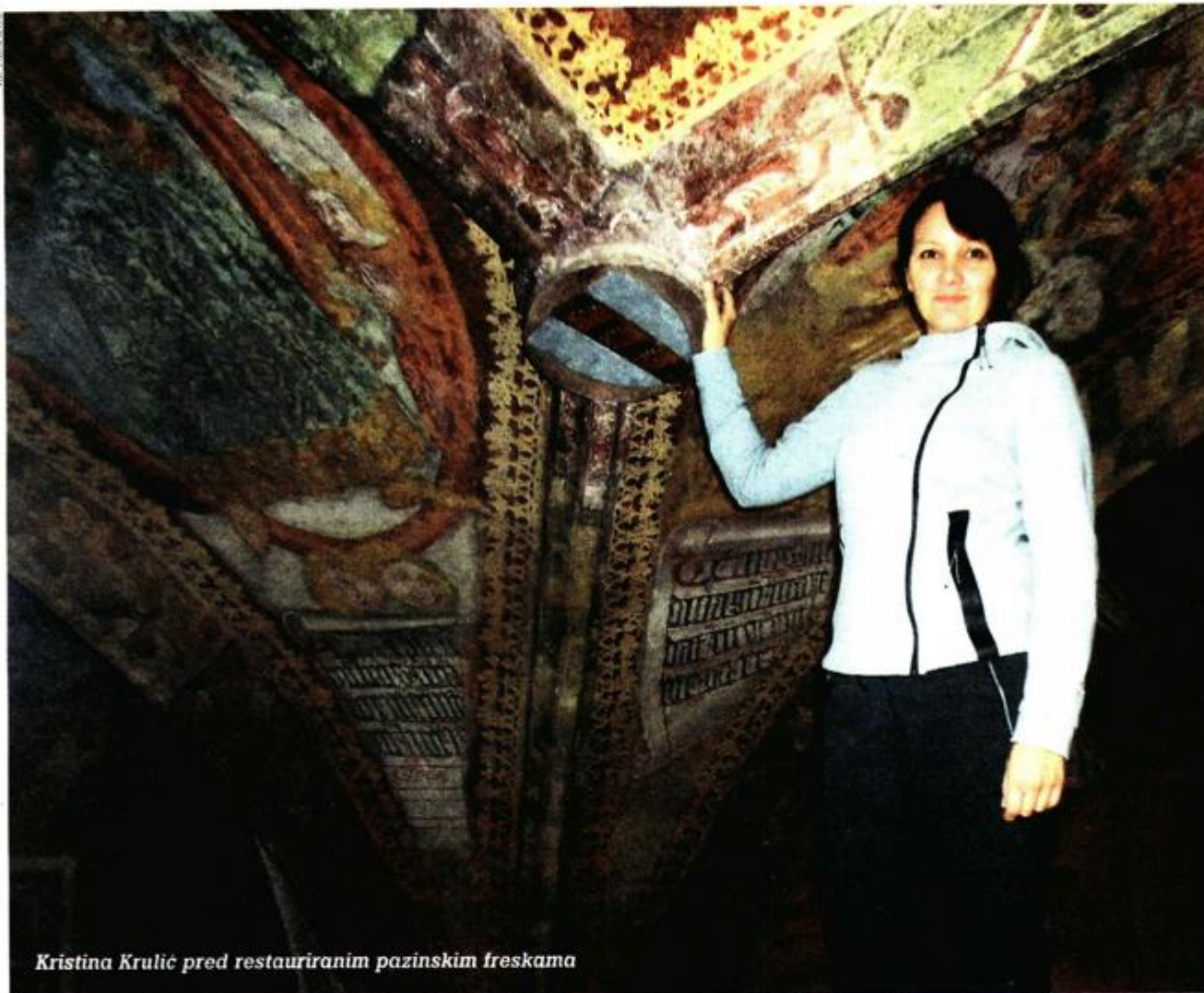
PAZIN - Uskoro će se iz svetišta pazinske župne crkve sv. Nikole ukloniti skele i javnost će nakon tri godine rada na restauraciji imati prigode poznate pazinske freske vidjeti u novom svjetlu.

Projekt restauracije pazinskih fresaka započeo je 2010. i 2011. godine izradom dokumentacije zatečenog stanja i čišćenjem slikanog sloja prizora "Navještenja", smještenog u drugom polju sjevernog zida. U programu za 2012. bila su na redu probna čišćenja i očišćen je zidni oslik prvog polja sjevernog zida svetišta, dok su u programu za 2013. i 2014. očišćeni slikani sloj prvog i drugog polja na južnom zidu svetišta.

Rastvoreni kišobran

Programom za 2015. započela su konzervatorsko-restauratorska istraživanja i probe čišćenja na oslicima svodova svetišta. Zbog tog složenog zahvata postavljena je skela koja je prekrila cijeli svod crkve, za kojeg je poznati povjesničar umjetnosti Branko Fučić jednom rekao da izgleda kao rastvoreni kišobran.

Tri su godine restauratori pod vodstvom Kristine Krulić, voditeljice Odjela za zid-

Kristina Krulić pred restauriranim pazinskim freskama

no slikarstvo i mozaik HRZ-a pažljivo i strpljivo radili kako bi pazinskim freskama vratili izvornu ljepotu.

Tijekom minulih osam godina obavljena su sva potrebna istraživanja, čišćenja i reintegracija oslika. I što je za struku važno, uspjelo se odrediti koliko je sačuvanog izvornog gotičkog oslika, a

koliko je rekonstruiranih dijelova nastalih nakon otkrića pazinskih freska.

Freske u prezbiteriju pazinske župne crkve otkrivene su 20-tih godina prošlog stoljeća, nakon čega su restaurirane u skladu s tadašnjom restauratorskom praksom. Recentna čišćenja i istraživanja pokazala su velik po-

stotak restauratorskih integracija s početka 20. stoljeća i to ponajviše oko prozorskih otvora, natpisnih ploča i rebara na svodu koja su gotovo u potpunosti prekrivena novim oslikom. Kako bi se sačuvala cjelovitost oslika, restauratori su očistili izvorni i kasniji oslik, pa će se uskoro svetište pred javnošću poja-

viti u jednom novom i daka-ko ljepšem svjetlu.

- Koliko su pazinske freske zanimljive, najbolje će se vidjeti na svodu, kaže Krulić. Naime, svod je bio prekriven popriličnim slojem nečistoća i taloga, pa su sada osim življih boja na svjetlo dana izašli i mnogi detalji slika koje se pod desetljetnim naslagama

prljavštine nisu vidjeli. Restauratori su tijekom zahvata na ovom velikom i značajnom projektu očistili svodna polja, rebra i luk, čime su nakon osam desetljeća od posljednjih restauratorskih zahvata, za nekoliko narednih desetljeća pazinskim freskama "uljepšali život".

Osim više ekipa restauratora u ovom su projektu sudjelovali i stručnjaci drugih struka, a zahvaljujući svima njima svetište će dobiti novu rasvjetu koja će na primjeren način upotpuniti doživljaj slika, koji su davni majstori slikajući po svetištu pazinske župne crkve, željeli prenijeti puku.

Ljepota i značaj

- Kada sve bude gotovo upriličit će se javna prezentacija fresaka, a u pripremi je i deplijan koji će omogućiti bolje razumijevanje vrijednosti, ljepote i značaja pazinskih fresaka, kaže Krulić.

Analizirajući detalje na pazinskim freskama, povjesničar umjetnosti Željko Bistrovic smatra kako kvaliteta ovih slika nadilazi umjetničke mogućnosti Istre tog vremena. Na njima nalazi sličnosti koje se gotovo u isto vrijeme, dakle u 15. stoljeću, pojavljuju u bavarskim krajevima. Stoga je priča o naručitelju i nastanku ovih slika puno zanimljivija nego što se obično misli, zato će kada se uklone skele i sve bude gotovo zanimljiva biti prezentacija koja će, kako se najavljuje, objelodaniti nove spoznaje o pazinskim freskama. **Mirjan RIMANIĆ**